

עפ"ג 37140/04/21 - מרים מיטרני נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

02 יוני 2021
עפ"ג 37140-04-21 מיטרני נ' מדינת
ישראל

לפני כבוד סגן הנשיאה, השופט אליהו ביתן
כבוד השופטת יעל ייטב
כבוד השופט יעקב דנינו
המערערת:

מרים מיטרני

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

מהות ערעור- ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום אשקלון (כב' השופטת, סגנית הנשיא ענת חולתא) בתיק
3191-04-20 מיום 04.04.2021.

נוכחים:

המערערת ובא-כוחה, עו"ד אהוד בן יהודה

ב"כ המשיבה, עו"ד תהילה גלנטה

פסק דין

המערערת הורשעה על פי הודאתה בעבירה של תקיפת חסר ישעלפי סעיף 368ב(א)סיפא בחוק העונשין התשל"ז-1977. כתב האישום המתוקן, שהמערערת הודתה בעובדותיו, מתאר שהמערערת שימשה כמטפלת של א.ז., אשה ילידת 1929 (להלן: "המתלוננת"), שמחמת גילה ומחלתה אינה יכולה לדאוג לצרכי מחייתה. בתאריך 6.11.18, המערערת הכתה את המתלוננת בזרועה השמאלית והמתלוננת החזירה לה מכה ולאחר חילופי דברים ביניהן דחפה אותה עם ידיה. ומיד אחר כך המערערת דחפה אותה, תוך כדי סיבובה, והמתלוננת נהדפה לאחור, נפלה על פניה והשתטחה על רצפת המטבח. המערערת הרימה אותה מהרצפה למצב ישיבה, לקחה נייר מטבח ונתנה לה על מנת שתנקה את פניה מדם. ולאחר מכן, ניקתה את הרצפה מדם והתקשרה לבתה של המתלוננת לדווח לה שהיא נפלה. כתוצאה ממעשי המערערת נגרמו למתלוננת המטומה ונפיחות סביב לעינה השמאלית ואפה נשבר.

הודאת המערערת ניתנה במסגרת הסדר טיעון במסגרו הוסכם שהתביעה תעתור להטיל על המערערת מספר חודשי מאסר בפועל, שאפשר וירוצו בעבודות שירות, מאסר על תנאי ופיצוי למתלוננת. והמערערת תבקש להסתפק בהטלת עונש מותנה ופיצוי למתלוננת.

שירות המבחן ערך תסקיר על המערערת, בו צוינו בין היתר הדברים הבאים - המערערת בת 56, נשואה ואם לארבעה ילדים. ללא עבר פלילי. מתגוררת באשדוד. מנהלת עסק משפחתי לבגדי נשים, ובתקופה זו אינה עובדת בשל מגפת

הקורונה. לדבריה, לפני מספר שנים החליטה לעבוד, לצד עבודתה, עם קשישים, מתוך רצון לסייע לחסרי ישע. ומאז ביצוע העבירה לא חזרה לעבוד בתחום. לקחה אחריות מלאה על העבירה. תיארה כי טיפלה במתלוננת מספר חודשים בביתה. שיתפה כי המתלוננת היתה חולת דמנציה, ומחלתה באה לידי ביטוי באלימות פיזית ומילולית כלפיה. ותיארה קושי לתקשר עמה. אשר לעבירה, תיארה סיטואציה בה המתלוננת קיללה אותה וניסתה להרחיקה והיא ללא מחשבה דחפה אותה לאחור, והמתלוננת נפלה. הסבירה כי לא חשבה שהמתלוננת תיפגע בצורה כזו. וכשהבחינה בפגיעה התקשרה למשפחת המתלוננת והובילה אותה לבית החולים. התקשתה לשתף ולהרחיב על המניע למעשה, תיארה זעזוע מצפיה בסרטון המתעד את האירוע, והביעה צער וחרטה על הפגיעה במתלוננת. שללה התנהגות אלימה קודמת.

שירות המבחן העריך שברקע לביצוע העבירה עומד בין היתר קושי בוויסות רגשי במצבי לחץ ואיום העלול להוביל לאובדן שליטה על דחפים תוקפניים. התרשם כי במצבי לחץ ומשבר המערערת נוטה להתנהגות אימפולסיבית ומכשילה. והמליץ על עונש מאסר בעבודת שירות ומאסר על תנאי.

בית המשפט עמד על הערכים המוגנים בעבירה בה הורשעה המערערת, על מדיניות הענישה הנהוגה, על נסיבות ביצועה; קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 6 חודשי מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר בפועל, בצירוף עונשים נלווים; ולאחר שעמד על מכלול נסיבותיה של המערערת קבע כי ראוי להטיל עליה עונש ברף התחתון של המתחם. עוד קבע, כי עניינה של המערערת אינו מצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם, ואף שירות המבחן לא המליץ כך; והטיל על המערערת 6 חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות; מאסרים על תנאי; ופיצוי בסך 10,000 ₪ למתלוננת.

מכאן הערעור.

ב"כ המערערת טוען שהעונש שהוטל על המערערת חמור באופן קיצוני, וכי נסיבותיה של המערערת, הודאתה, החרטה שהביעה, ומצבה הבריאותי, מצדיקות לחרוג ממתחם העונש ההולם שנקבע. ציין כי הוגשו לבית המשפט ראיות מטעם ההגנה, בהסכמת התביעה, בדבר אופיה והתנהגותה של המתלוננת ושיש להתחשב בכך בקביעת עונשה של המערערת; טען שאין המדובר במעשה אלימות לשמו, אלא בתגובה ספונטנית לסיטואציה שנוצרה; טען כי המערערת אשה נורמטיבית, אין לה דפוסים אלימים והאירוע שהתרחש חריג לאורחות חייה; לא היתה למערערת כוונה לפגוע במתלוננת; אין למערערת עבר פלילי; היא בת 56; אם לארבעה; מצבה הכלכלי מורכב; והיא הסכימה לפצות את המתלוננת פיצוי משמעותי. וביקש להקל בעונשה של המערערת.

המשיבה טענה כי לקיחת האחריות של המערערת מציבה מורכבות מסוימת, ושהדברים שנטענו בנוגע לאופיה והתנהלותה של המתלוננת אינם עולים בקנה אחד עם נטילת אחריות מלאה. טענה, כי הבסיס להתייחסות בית המשפט לעובדות הנוגעות לעבירה הוא כתב האישום; הפנתה לסרטון המתעד את העבירה וטענה כי הוא מדבר בעד עצמו; וציינה שעל רקע מכלול נתוני האירוע והמערערת, המדינה הסכימה להגביל עצמה לענישה מוגבלת, שאינה כוללת מאסר מאחורי סורג ובריא ותקופתה אינה התקופה המרבית האפשרית. וביקשה לדחות את הערעור תוך השמעת קול להגנת הקשיש וחסר הישע.

קראנו את כל החומרים הנוגעים לענין ושמענו את טיעוני הצדדים והחלטנו לדחות את הערעור.

האירוע עליו הובאה המערערת לדין התרחש בבית בו קרבן העבירה מתגוררת והוא תועד במצלמת האבטחה שבבית. הסרטון המתעד את האירוע הוגש לבית המשפט כחלק מטיעוני התביעה לעונש, וכך ניתן להתרשם מהאירוע וויזואלית, בצורה ישירה.

צפינו בסרטון. רואים בו שהתקיפה של המערערת התבטאה תחילה בהכאה אחת, לא חזקה במיוחד, על זרועה של המתלוננת, ואחר כך, לאחר שהמתלוננת דוחפת אותה - דחיפה די קלה, המערערת אוחזת ביד אחת במתלוננת והודפת אותה בתנועה סיבובית די חזקה, שהביאה בעצם להטחתה לרצפה. כשהמתלוננת מוטחת לרצפה, המערערת אינה מגיבה בהפתעה או בהתרגשות וצער המתבקשים במצב בו התוצאה שארעה חרגה מכוונת הגורם לה, ואף אינה פונה מיד למתלוננת לבדוק מה קרה לה ולהושיט עזרה, אלא היא ניגשת למקום שבו נמצא גליל נייר, לוקחת נייר ומגישה אותו למתלוננת, בריחוק מה, מבלי שהיא עצמה טורחת לנגב ממנה את הדם ולטפל בפציעה שנגרמה לה, והיא מתרכזת בניקוי כתמי הדם מהרצפה.

המתלוננת הינה אשה קשישה בת 92, בעלת מבנה גוף צנום, והמערערת צעירה ממנה בעשרות שנים ומבנה גופה מותאם לגילה.

נפילה של קשיש באופן ובעוצמה שהיו במקרה זה, עלולה להסתיים בפגיעה גופנית חמורה ואף במוות.

כתוצאה מהתקיפה, אפה של המתלוננת נשבר והיא נפגעה באזור העין השמאלית, וכפי שצפוי וכעולה מעדות נכדה של המתלוננת, הטראומה הנפשית שנגרמה למתלוננת מלווה אותה עד היום ומשפיעה עליה ועל סביבתה הקרובה.

התיאור "חסר ישע" מדבר בעד עצמו וזועק עצור. אלימות מכל סוג שהוא כלפי חסר ישע היא דבר בלתי נסבל.

הטיפול בבני אדם הסובלים ממחלות המשפיעות על התנהגותם, אינו דבר קל ויכול להיות מאוד מאתגר, אך אין בכך בשום אופן כדי להצדיק מעשי אלימות כלפיהם. מי שאינו יכול לעמוד באתגר ובמיוחד לשלוט בעצמו מפני פגיעה באדם בו הוא אמור לטפל, שלא יעסוק בכך. ועל הנוגעים בדבר לדעת כי אם יפגעו בחסר ישע, כי אז מעבר לכתם המוסרי החמור שידבק בהם, הם יענשו.

עיינו בהודעות שהוגשו לבית המשפט קמא מטעם ההגנה, הכוללות התייחסות להתנהגות המתלוננת כלפי המטפלים שהיו לה, ושמענו את טענות הסגור בדבר הרלוונטיות של הדבר לקביעת עונשה של המערערת, אולם, הדבר החשוב בסוגיה זו הוא הנסיבות הקונקרטיות הקשורות לאירוע. במקרה זה, כפי שניתן לראות בסרטון, לא היה בהתנהגות הפיזית של המתלוננת דבר שיכל להביא להבנת תגובת המערערת כלפיה. אדרבא, המערערת היא זו שהיכתה ראשונה את המתלוננת. וגם אם המתלוננת קיללה את המערערת עובר לתקיפה, לא היה בכך כדי להצדיק את תקיפתה הפיזית.

אכן, כנטען על ידי הסנגור, התקיפה התרחשה במהלך אירוע שהתפתח בין רגע, ולא כמעשה התעללות העומד בפני עצמו. ואמנם, נתוניה של המערערת ראויים להתחשבות - גילה, עברה הנקי מהרשעות, הודאתה וחרטתה, ומצבה הרפואי והמשפחתי. אולם אין בנתונים אלה - שקיבלו ביטוי מתאים בקביעת עונשה של המערערת - כדי להצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם שנקבע.

בסופו של דבר העונש שהוטל על המערערת איננו חורג מהמקובל והוא מתאים לנסיבות בכללן ואין הצדקה להתערב בו.

הערעור נדחה.

ניתן והודע היום כ"ב סיוון
תשפ"א, 02/06/2021 במעמד
הנוכחים.

אליהו ביתן, סגן נשיאה

יעל ייטב, שופטת

יעקב דנינו, שופט